

P-05-1031 Atal yr arfer o ddargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm drwy ardaloedd preswyl

Y Pwyllgor Deisebau | 3 Tachwedd 2020
Petitions Committee | 3 November 2020

Cyfeirnod RS20/14079-3

Rhif y ddeiseb: P-05-1031

Teitl y ddeiseb: Atal yr arfer o ddargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm drwy ardaloedd preswyl

Testun y ddeiseb: Rydym yn galw ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru i annog Llywodraeth Cymru i atal yr arfer o ddargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm drwy ardaloedd preswyl. Mae'r ffyrdd mabwysiedig hyn y mae'r Cyngor Sir yn gyfrifol amdanynt, yn cael eu defnyddio i ddargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm pan fydd cefnffyrdd ar gau, gan greu risg sylweddol i'r preswylwyr, eu heiddo a'r ffyrdd.

Mae tystiolaeth gref fod preswylwyr yn dioddef amddifadedd cwsg difrifol oherwydd bod Cerbydau Nwyddau Trwm yn mynd heibio i'w heiddo o fewn troedfeddi. Mae hyn yn creu sŵn a bydd waliau a drysau eu cartrefi'n dirgrynu bob tro y bydd Cerbyd Nwyddau Trwm yn mynd heibio pan gânt eu dargyfeirio dros nos tra bydd cefnffyrdd yn cael eu trwsio. Hefyd, maent yn bygwth saerniaeth eu cartrefi. Mae diffyg cwsg, am gyfnod byr neu am gyfnod hwy, yn effeithio cryn dipyn ar weithgareddau bob dydd ac mae'r cynnydd mewn allyriadau afiach hefyd yn ychwanegu at y peryglon. Gellid osgoi hyn i gyd drwy baratoi cynlluniau a strategaethau ar gyfer systemau gwrthlif.

Ni chafodd y ffyrdd hyn eu hadeiladu ar gyfer traffig trwm ac mae Cyngorau Sir yn brwydro'n barhaus i drwsio'u ffyrdd. Ni chafodd eiddo preswyl hŷn nac eiddo preswyl mwy diweddar, eu hadeiladu i ymdopi â'r holl Gerbydau Nwyddau Trwm sy'n teithio ar ein ffyrdd heddiw. Mae ffyrdd osgoi wedi'u hadeiladu i osgoi ardaloedd preswyl ac ers hynny, mae traffig o'r math hwn wedi cynyddu'n sylweddol. Nid yw'n dderbyniol bellach ystyried dargyfeirio Cerbydau Nwyddau Trwm ar hyd priffyrdd cyhoeddus sy'n mynd drwy ardaloedd dwys eu poblogaeth.

1. Cefndir

Llywodraeth Cymru yw'r awdurdod priffyrdd sy'n gyfrifol am y rhwydwaith cefnffyrdd a thraffyrdd yng Nghymru. Awdurdodau lleol yw'r awdurdodau priffyrdd sy'n gyfrifol am ffyrdd lleol.

Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu dwy asiantaeth cefnffyrdd, sef Asiant Cefnffyrdd De Cymru ac Asiant Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru, i reoli, cynnal a gwella'r rhwydwaith. Caiff prosiectau mawr o ran y cefnffyrdd, fel gwaith deuoli'r A465, eu rheoli'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru.

Mae'r deisebwyr yn dadlau bod y gwaith sy'n cael ei wneud ar gefnffyrdd yn gallu arwain at ddargyfeirio traffig drwy ardaloedd preswyl, sy'n amharu ar fywydau'r trigolion ac yn codi pryderon ynghylch diogelwch, yn enwedig oherwydd bod y traffig sy'n cael ei ddargyfeirio yn aml yn cynnwys cerbydau nwyddau trwm.

Yn hytrach na chau ffyrdd a dargyfeirio traffig, mae'r deisebwyr yn awgrymu y dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio systemau gwrthlif. Mae'r rhain yn cyfeirio traffig at ochr arall y gerbyttfordd dros dro, gan symud yn y cyfeiriad arall i'w llif arferol.

Mae'r pryderon a fynegwyd gan y deisebwr ynghylch cynllun penodol yng Ngogledd Cymru wedi cael sylw yn y cyfryngau lleol. Yn yr achos hwnnw, mae'r awdurdod lleol wedi ymateb nad yw system wrthlif yn bosibl.

Mae pryderon tebyg wedi'u mynegi yn y cyfryngau ynghylch cynlluniau eraill, gan gynnwys pryderon ynghylch dargyfeiriadau fel rhan o waith deuoli'r A465.

2. Camau gweithredu gan Lywodraeth Cymru

Mewn llythyr at y Cadeirydd dyddiedig 16 Hydref 2020, mae Gweinidog yr Economi, Trafnidiaeth a Gogledd Cymru yn amlinellu dull Llywodraeth Cymru o fynd i'r afael â gwaith ar y ffyrdd a dargyfeiriadau.

Mae'r Gweinidog yn nodi mai'r dewis a ffafrir yw cau lonydd dros nos yn hytrach na chau ffyrdd yn gyfan gwbl, sy'n arwain at ddargyfeiriadau. Fodd bynnag, mae'n ychwanegu nad yw hyn bob amser yn bosibl.

Pan dewisir cau'r gerbyttfordd yn llwyr dros nos a dargyfeirio'r traffig, mae'r Gweinidog yn mynd ymlaen i nodi y caiff llwybr y dargyfeiriad ei gytuno â'r awdurdod priffyrdd perthnasol. Yr awdurdod lleol yw'r awdurdod priffyrdd yn achos ardaloedd preswyl.

O ran defnyddio systemau gwrthlif, fel yr awgrymir gan y deisebwyr, mae'r Gweinidog yn nodi fel a ganlyn:

Nid yw'n bosibl cau un lon dros nos gan ei bod yn cymryd oddeutu deuddydd i wneud hyn. Byddai yn rhaid cau un lon drwy'r dydd a'r nos tra bod y gwaith yn digwydd.

3. Camau gweithredu gan Senedd Cymru

Yn 2018, cynhaliodd Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau ymchwiliad i [gyflwr y ffyrdd yng Nghymru](#). Yn ystod yr ymchwiliad hwn, clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan y Gymdeithas Cludo Nwyddau a oedd yn awgrymu y gallai adnodd ar-lein sy'n dangos yr holl waith ar y ffyrdd sydd yn yr arfaeth yng Nghymru helpu gyrywyr cerbydau nwyddau trwm i gynllunio'n well ar gyfer gwaith o'r fath a'r dargyfeiriadau cysylltiedig. Gwnaed y sylwadau a ganlyn gan y Gymdeithas Cludo Nwyddau:

...not all the diversion routes are actually suitable for HGVs. So, our transport planners each week, when they're planning their routes, if they could actually go in and see online exactly where all the roadworks were going to be in Wales, then it would obviously be something that they could plan ahead for.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir ar adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn o reidrwydd yn cael eu diweddarau na'u diwygio i adlewyrchu newidiadau dilynol.